

૧૧૫૫૬

અક્ષતનું પડકું

પ્રમથક - મૈત્રેયનવર મહાવીરભાઈ શાસ્ત્રી દરે વ્યાસ



પ્રમથક - મૈત્રેયનવર મહાવીરભાઈ શાસ્ત્રી દરે વ્યાસ

અક્ષતનું પડકું

111
1924 ખુબીનો ખજાનો. 25.8.24

બે આના.

Copy Right

No 198.

C. M. Shah



તમારા ચોપડી, ચોપાનીયા, હેન્ડમીલ, બીલબુક, નોટપેપર,
કાર્ડ, ક કોત્રી, રસીદબુક, ખટારાબુક વીગેરે કાઢ પણ
નાનુ મોટુ છાપવાનુ કામ હોય ત્યારે જરૂર
સુરત જીલ્લામાં થોડા વખતમાં પોતાનાં ઉત્તમ
કામથી માનીતાં થયેલાં

અનાવિલ બંધુ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકને

મળે।

ઠેકાણું—અનાવિલ લોજની બાજુમાં

બરાનપુરી ભાગળ—સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૧૫૫૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૨૩૩૮૧૩ ૫૫૩

વિષય ૬- ૨- ૧૨.

અક્કલનું પડીકું

અથવા

પુખીનો ખજનો.

ભાગ પહેલો.



(૧) વીર કુણાલ —રાગ,—ગઝલ—

અમારા દેશને છોડી, અમે ચાનાર પરદેશી,
હૃદયને મેળવી લેશે, અમારો પ્યાર પરદેશી
થયા દુર્ભાગીયા એવા, તબવી દેશની સેવા,
બટકશુ પારકા ધરમા, બની લાચાર પરદેશી.
અમારી ધર્મ નીતિથી, અમારી સત્ય રીતિથી;
અમે સત્કર્મથી થઇશુ, હૃદયના હાર પરદેશી
અમારા દેશ ખંડુઓ, અમારી જન્મ ભુમીમાં;
હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હૃદયાર પરદેશી

(૨) વીર કેશરી. —રાગ—ગઝલ—કબ્લાલી—

થવાનુ ના થવાનુ કહે, નભુમી કોણુ એવો છે,
ન બપ્પુ બનકી નાથે; સવારે શુ થવાનુ છે ?

હતી શલ્યા રૂપે “અહલ્યા” જન્મતમા વાત જાહેર છે:
 ન જાણ્યુ યાની જોતમે; સવારે શુ થવાનુ છે ?
 હતા કૌરવ અને પાંડવ; જન્મતમા મહાબળી ચોદા,
 ન જાણ્યુ હીન્મ જોવાએ, સવારે શુ થવાનુ છે ?
 રમ્યા જુગદુ સહુ સાથે, વિલુતી સૌ ગયા હારી;
 ન જાણ્યુ ધર્મ જોવાએ, સવારે શુ થવાનુ છે ?

(૩) બહીરાજ. — ૦ —

મારી સજની, તુ ક્યા રમીઆવી રજની, સાચુ બોલ, બોલ, બોલ,
 શાણી સૈયર, તુ શીદને આળ ચડાવે, કડો છોડ, છોડ, છોડ ?
 હમણા માળા ગુથી હતીને, હમણા કેમ કરમાણી,
 પરસેવો તને ક્યા વળ્યો, તારી ભમ્મર ક્યા ભીંજાણી—સાચું.
 કાળો ભમરો શીરપર ખેડો, ઉરાડતા ગભરાણી,
 લાપોટે લટ છુટી ગઈ—મારી ભમ્મર ત્યા ભીંજાણી—કેડો.
 કેન્તુરી તારા અંગે મહેકે, કુસુમ કળીના હારો,
 નયન રજા છે નાચી નવેલી, મળીયો કોણુ ઠગારો—સાચું.
 ચંદ્ર સરોવર નહાવા ગઈની, વાટે મળ્યો એક માળી,
 છાયા ભગીને ગજરા આધ્યા, હુ તો તમથી હારી.—કેડો.

(૪) બહીરાજ. — ૦ —

વશ કીધો તેં વીર મારો, જે ગુણીયલ ને બહુ સારો,
 નથી વાક જરા કાઈ મારો, નણુદલ તમ વીર ઠગારો,
 રંગ મહેલમા હતી એકલી, આવી અડપલુ કરી ગજા,
 ચુંબન કરી, ભરી અંક મીલાવી, મોહન મનકુ હરી મવા—નથી.
 વસત જોખન ધૂલવાડીમા લુલો પડી ગયો ભમરો.

લાલચ આપી તે લલચાવ્યો, બધું ડાહ્યો ડમરો-વશ.
 શરમાળે મને શાન કરીને, કંચુકીની કશ છેડી,
 હૃદય ધરાપર થન થન નાચ્યા, લાજ શરમ સૌ તોડી-નથી.
 વદન ચન્દ્ર છમી રતી લગ્નવે, બકુટી કામલુગારી,
 બધું મારો સરળ હૃદયનો કળા અન્ય છે તારી-વશ.

(૫) ભરથરી.-પીંગળા અને ભરથરીનો સંવાદ-

ધીક યુવા ધીક મુજને ધીક કામ વિકારજ,
 જેણેરે લુલાવી મને સત્તથી, ક્યાં નીચ વિચારજ

-ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રક છુ, નારી અતાની જાતજ,
 અન્ય વખત એવું નહીં કરું, લાજના માતને તાતજ-ભેખરે.
 કપટ રૂપીરે રાણી પીંગળા, એશુ બોલે વચનજ,
 રાજરે તન્યુ તુજ કારણે, જો વિચારીને મનજ,

-લિક્ષા દમે મૈયા પીંગળા.

તુરે ખોટી ને ખોટું રાજ છે, ખોટો સારો સસારજ,
 અલખ જગાવું વન એકલો, જેથી પામું ઉદ્ધારજ-લિક્ષા.
 રહોતો રાજ રસોઇ કર, જમતા જાઓ સ્વામીનાથજ,
 ક્ષીરે નીપજનવું ક્ષણ એકમા, જમીએ આપણુ સાથજ-ભેખરે.
 મઠોરે કરાવું રગ મહેલમા, રાખુ ગુપ્ત અવાસજ;
 જેમરે જાણે નહિ જમતમા, સાધો જોમ રહી પાસજ-ભેખરે.
 મહેલરે તારાને રાણી શુ કર, કેવો ગુપ્ત અવાસજ,
 ક્ષીરે ભોજન તાર રાણી શુ કર, નથી ભોજની આશજ-લિક્ષા.
 વાસી જગલના જોગી અમે, નહીં ગામમા વાસજ,
 વિષની બેલીથી અળગો રહું, નહિ નારીનો પાસજ.-લિક્ષા

ભગવા જોઈ રાજ ભરથરી, દાવાનળ દીલ ચાયજી.
માઠ કહો ન મારા કથજી, લાગે દેહમા લાયજી-ભેખરે.
વધુરે શુ વડુ રાણી પીંગળા, કર અરે કેટલો ઉચ્ચારજી,
બધુ જોવોરે બધુ તજ્યો, માર્યો વચનનો મારજી,

—હવેરે રાજને રાણી શું કરે.

વાંકીરે વિદ્યાતા મને જીલવી, લખીયા લેખ લલાટજી,
આનુરે પ્રાયશ્ચિત હવે શુ કર, મારગ આપો પૃથ્વીમાતજી-ભેખરે.
ત્રણુશો નારીરે અન્ય આપની, માળવપતિ મહારાજજી;
એકને કાગજુ એને નવ તજો, પાપી પીંગળાને કાજજી-ભેખરે.
મોહ છોડી દે રાણી પીંગળા, પ્રીતે કર સતસગજી,
સગુરે નથી કોઈ કોઈનુ, આ સસાર પતગજી-ભિક્ષા.
દેતી હુ તો ભિક્ષા દે મુને, નહિ તો કર ગૃહ ત્યાગજી,
ગુરજી મારારે રોશે થશે, ચાલી જાય જમાતજી-ભિક્ષા.

(૬) ભરથરી

— ૦ —

પિતાજી આ કાપ તમે શો કર્યો, જોગી વેપ બાપુ, શીદને ધર્યો,
મગી ગર્ધ છે માત, વળી જાઓ તાત,
પિતા એથ કોની છે, ઓરમાન માત,
ન બાપી કરી બાપુ જશો નહીં,
પિતા પાઠજી નહીં જીવુ હુ તો સહી

(૭) ભરથરી. —રાગ, લાવણી સજન—

દેખા નહીં કહુ સાર જગતમે, દેખા નહીં કહુ સાર,
મોહ બીસે મન લપટો ચારો, દેખા નહીં કહુ સાર-જગત૦
ચોદ ચોકડી રાજ મીલે પન, ત્રણાકા નહીં પાર,
લોખ લોગતે દંદ અપ્સરા, વૃષ્ટી નહિ લગાર (૨)-જગત૦

જુકા રગ રૂપમે જૂલી, કીડા કરત ગમાર,
રૂપ વીર્યબલ નાશ ક્રુવા તબ, નહીં હે અપની નાર (૨)-જગત૦
ખારી મેરી જની પીંગલા, કુખ રહા એક તાર,
તોલી કીયા કૃતધની રાની, અધિપાલકું ચાર (૨)-જગત૦
અધ્ય બખતકા ચેહી તમાશા, દુખ હે અપરપાર,
બેશક ઇસકા ત્યાગ કરે તુમ, ફેર ખસ્તાના ચાર (૨)-જગત૦
એહી ભરથરી નાર ભરસે, બુલી ક્રુવા ખુવાર,
એહી ભેખસે જગત શીખ દઉ, નવ કુબો સસાર,
નવ કુબો સસાર-જગતમે દેખા નહીં કુછ સાર, જગત૦

(૮) ભરથરી. —રાગ-મરશીયા—

હાય,, કેમ આ સહેશે ઉજેની રડાવો, બણીયઈ છે રાજજી માફ રાખે
આણુ લક્ષ માળવાના છો સ્વામી, કામ કોડીલા રૂપે ન ખામી,
ગૌર અગે ભક્ત શી જામીરે,—હાય, કેમ૦
એક બાણુ કૃપા તમારી રૂએ, ચંદ્રકળા ચોધારા નીર ચુએ,
બાપુ સુખે ન આજ કોઈ સુએરે—હાય૦
મેહેલ મેહેલે વિલાપ છાયો છે, પવન શોકનો સધળે વાયો છે;
કળકળતા બાધઓ ને ભાધઓ છેરે—હાય૦
ખાધે લટકી શી ભગવી જોણી, આવ્યા વસ્ત્ર ક્યા ગેર ઝોણી.
હાય હાડામા પ્રગટાવી હોણીરે—હાય૦
નથી વિક્રમ ભાઈની કઈ આશા, કાધા કરમે એવારે તમાશા;
એણે બીજા જગલ ક્યાઈ વસ્યારે—હાય૦
ધણી નોંધારા અમને કરોમા, આવુ અબુધારુ પગલુ ભરોમાં,
જોગી જીવતા ચિતામા ધરોમારે—હાય૦

(૯) દહપત લજન. —રાગ-લજન—

મોહન તારી મોરલીરે, વૃજનારને વેરણુ થઈ' (૨) હે હરી
કામળ સુરે કાળજી કોયું, ચીતકુ ચોયું વેરણુ થઈ—મોહન
કામ તે હવે કાઈ ન સુજે (૨) સામળતા શત્રુ થઈ—(૨)
માતા પીતા તણી લાજી તજને, વૃંદાવનમાં ગઈ—મોહન.
વૃજનારને વેરણુ થઈ, મોહન તારી મોરલી—તારી મોરલી—(૨)
આવા આવા કારમા કામજી (૨) શામળા સીધા થઈએ—મોહન
દુખડા કેરા, દુગર ડોળ્યા, મા બાપડી લ્યો પછએ—મોહન
‘દહપત’ વ્રીહના દેવને મળવા (૨) ગોપીઓ ગોકુળ ગઈ—મોહન

(૧૦) મહાદેવતા કાદમ્બરી. —૦—

થઈ પ્રેમવશ પાતળીયા, મારા મનના માલીક મળીયારે (૨)
પ્રીતે કરેા મુખવાસ, સજનવા રાજ હૃદયના વાસી
પ્રેમદ પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી મારા મનના મનોરથ ફળીયારે થઈ
ભાગ્યવત ક્યો લગવતિ મુજને, જીવન સફળ થયુ મારૂં
કરેા મીહરિ શુભ તમારૂં, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ.

(૧૧) રાગ. જશવન્તસિહ —રાગ કવાલી—

અમણુ છુ કુ નથી લક્ષ્મી, ફકીરી હાલ મારો છે,
ગરીબોનો પ્રભુ બેલી, મને તેનો સહારો છે—
હુ ધાયલ છુ તમારા નયન-માણીથી તપાસી લ્યો—
કે બાધી પ્રેમના પાટા, હસી દીલબર હસાવી લ્યો—
અહો જો ધર્મ પત્નિ તો, ન છોડો ધર્મની રીતિ,
વિના સદ્ ધર્મ છે મિથ્યા હૃદયનાં લગ્ન કે પ્રીતિ—
તમે તારક બન્યા છો તો, હવે તરણી તરી જરો.
કે હાલી નીકળો બન્ને, ચવાનુ જો હશે મારો—

(૧૨) મહાદેવતા કાઢખરી. —૦—

મળરીએ મનડુ મોઢુ રે, મન ગમતા મહરાજ,
મારા મન ગમતા મહરાજ; એ શુ દીલડુ અમ પ્રેમુરે મનગમતા.

(“મું આ પુષ્પ તમને જાડુ ગમે છે”)

સાખી { “મનને તો ગમતુ ઘણુ, મુખથી કેમ મગાય,
“વીણુ પ્રીછયે વીણુ પારખ્યે, ઘટે માન મુનિસય”

સાખી { “માગ્યે માન ઘટે નહિ, જેવુ જ્યા દાતાર”
“મુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ, ધરો કણુ મોઝાર”

અતિ ઉદાર દીલતમ જોશુ રે મનગમતા

(૧૩) મહાદેવતા કાઢખરી. —રાગ ભજન—

રૂપે શુ મન રાયોરે, કાયાનો રગ કાયોરે ભગવાન ભજો. (૨)
હાડમાસને રૂધિર ભરેલુ, મઢયુ ચામડે અગ, (૨)
મદ્દ દેહનો ગવં નકામો, કાયાનો રગ પતગ,
ભરસો નહીં સાચોગે. કાયાનો રગકાયોરે, ભગવાનભજો—

(૧૪) મહાદેવતા કાઢખરી. —૦—

શું કહું કથની મ્હારી રાજ, શુ કહું કથની મ્હારી
કું તો દેવના ત્રાસે હારી રાજ શુ કહું.
પરખી પારીખતિક મેં, અર્પણુ કીધુ મન મ્હાર.
પતી તજ પરલોક સિધાબા, કરી જીવતર મમ ખાર રાજ—શુ કહું
ચંદન કાષ્ટની ચિતા રચાવી, પતિ સહમનની આશે,
શુન્ન દેહ મમ સ્વામી તલો પણ, ઉડી ગયો આકાશે રાજ—શુ કહું
અરખ્યું મે સર્વસ સ્વામીને; પ્રેમની કંકની ધારી;
તજ જમત જળજળ સર્વ હુ, પ્રીતે બળુ ત્રીપુસરી—શુ કહું.

(૧૫) ભરથરી. —રાગ આશાગોડી—

કામ છે દુષ્ટ વિકારી અહા પ્રભુ! કામ છે દુષ્ટ વિકારી;
ઈંદ્ર સમાન પતિ અતિ મુદ્દર, અમ્બપાલથી છે ચારી અહા, પ્રભુ-કા.
ત્રણસોને સાઠ ત્યાગી એકનેજ ચાહે, તેના ચિત્તમા છે ભરી છીનાળી
ધીક બાઈ તુજને, ધીક તારી બુદ્ધિ, વિપરિત વાત વિચારી-અહા

(૧૬) રાજા જશવન્તસિંહ —રાગ કેવલાલી—

અમર આત્મા અમારો છે મરણ દરકાર શા માટે!
મરી ભણે જે જન્મીને, જીવન દરકાર શા માટે!
જગતમા પ્રાણી કેં મરતા મરીને જન્મતા પાછા,
બધા ધટમાળમા ફરતા, પછી તકરાર શા માટે!
ચૂક્યો જે લક્ષ જીવનનુ ગયો તે જીવગી હારી.
જીવ્યો તેના જીવ્યો જગમા, જીવનનો ભાર શા માટે

(૧૭) વીર કેશરી —રાગ ગઝલ—

ખરા તે હીંદના સંતાન લડે જે હિંદને કાળે,
લડે જે હિંદને કાળે, મરે જે હીંદને કાળે
દુભાતો દેશને દેખી, ચડે વારે ઉમંગથી,
પ્રભુ કે બાદશાહોથી, જીએ જે હીંદને કાળે,
ન મોહે માયા મહોબતમા, ન લોભે માલ દોલતમા,
જીવન જર પ્રાણ સૌ પલમા, તજે જે હીંદને કાળે,
ચતો ધર્મ સ્તતો જય છે, કરો યાહોમ શો બય છે,
અમર તે થાય છે નીશ્ચયે, મરે જે હીંદને કાળે.

(૧૮) વિરવિજય —રાગ-ગઝલ—

તમેને જે તમારાથી, તમારો દેશ પ્યારો છે,

ન તજશે ધર્મ નિતી તો, વિજય અતે થનારો છે!
હશે નો સપ ને સમતા, વળી કર્તવ્યને હિમ્મત,,
તમારા ભાવનો આખર, ચમકવાનો સિતારો છે!
જશે એ રાત અધારી, ચમકતા શૈયનો ભાન,
હુકો યાદોમ કરી રણમાં, વિજય હુકો તમારો છે !

(૧૯) મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —રાગ ભજન—

રામ ભજ તુ પ્રાણીયા તારા ભવની ભાવટ ભાગશે (૨)
("બોલો રામ સીતા રામ") પખીડા નો તુ વિચારી
કર્મ તારા લે સભારી, વાસના નહારી તુને રૌવ રૌવ નકે નાખશે-રામ.
મૂઠ તે મતિ વિસારી, મતિ તેવી ગતિ તારી,
ઉડજે સભાળી તારી કાયા કચનની થશે-રામ

(૨૦) આલતી-માધવ. —:૦:—

નાનકડી નાજુક નાર, બહુ નાનકડી, બહુ નાનકડી.
મારા લાવાની છુ લાડકડી (૨) છુ લાડકડી (૩)
આખ તણે મટકે પટકુ છુ લાલને-
નાની શુ સમજે વ્હાલાના વ્હાલને (હુ તો બધુંએ સમજું છુ)
જાણી બોળો બરથાર, તુ બહુ માથે ચડી (૩) નાનકડી

(૨૧) રાજા જશવન્તસિંહ —રાગ ભજન—

મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે જોગીડા જુના—
લગની તુજ નામની લાગીરે જોગીડા જુના—
વચનો બેદ બંધા બેદુના, હૈયા તુજનીયુ સુના—
આ કામણુગારી નારીએ શુ કામણુ મુજને કીધું!
તન દઈને મનકુ લીધુરે પણ દુખ વિયોગનુ દીધું—
નીશ્વદીન સાથ રહુ સમજુના મારા ભવની—

(૨૨) બિલ્વમંગળ ઉર્ફે મુરદાસ — ૦ —

દાસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા, દાસ પરે, દયા લાવો-૨૩,
સસારે સખધ ત્રોડી જીવ આપ ચરણે જોડી,
હુતો બની ખેડો, બાવો બાવોરે—દયાળુ
આખો વિના સકટ આવુ, ખાડામાં ગોથા ખાઉ,
વારે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ.

(૨૩) બિલ્વમંગળ ઉર્ફે મુરદાસ — ૦ —

આ તારા વચનો સારા, સ્નેહ સાબળતા
શાન્તિ પામ્યુ મન મારૂં રે આજે—આ.
જગની જગજગમાંથી બળતો બચાવોજી,
ધન્ય ગુરૂ ચીન્તામણી, ધારૂં રે આજે !
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાજી,
અવાનુ ત્વરાએ શુભ તારૂં રે શાણા—આ તારા

(૨૪) વિણાવેલી. — ૦ —

અરે શુ માનવનો અભિમાન, પલકમાં ટળી જશેરે,
અરે જેમ પીપળ ઉપર પાન—પલકમાં ખરી જશેરે
પલકમાં ખરી જશેરે—માટીમાં મળી જશેરે—અરે.
ઘડી જીવતરમાં ઘડી એક સુખની ના .. રે નથી,
મૂઠ મમતમાં તોયે મરતા આ અ રે મથી

પામર નર નાદાન ...અરે શુ.

સાખી { કાયા કસેવર કારમુ, છે ગદગીનો ધાડવો,
સમજી જને સમજી જઈ, અભિમાનને વણસાડવો.
સાખી { અભિમાન ફણિધરને નહિ દેખ પામને પેલાડવો,
રાવણ સરિખા રાજવીએ લીધો નથી કઈ લાડવો.

(૨૫) વેણુવેણી. — ૦ —

કાયા કાચો કુભ છે, જીવ મુસાફર પાસ,
તારો ત્યા લગી જાણજો, જ્યા લગી શ્વાસોશ્વાસ,
સદા સસારમાં સુખ દુઃખ સરખા માની લઈએ,
રાખે જેવી રીતે રાખા, રંગે તેવી રીતે રહીએ—સદા,

સાખી { પીપળ પાન ખરતા હસ્તી કુપળીઆ
મુજ વીતી તુજ વીતજે, ધીરી બાપુડીઆ
દયાના દગ રતુના રંગ જેવા દેખી લઇએ—સદા

સાખી { કદી મેહલો ને માળીઆ, કોમળ છપ્પર ખાટ,
કોઈ દીન એવો આવશે, ભુખ્યે ન મળશે ભાત—સદા

(૨૬) ઉદયલાલુ — ૦ —

મન માયાના કરનારાં, જરી જોને તપાસી તારી કાયા,
પુછી જોને તુ પડિત પુરાણારે, દેના અમર છે લેખ લેખાણા
કાચી છે કાયા આ માટીની માયા, છે માટીના ખેલ બનાયા,
શાણા તો સમજી અલગ થયા, પણ બાલક બીચારા લપટાયા
લાખોની પાખો ગદા છે પીખાઈ, જેણે મૂછપર લીંબુ ઠરાયા;
કાળના કોંવાડેથી કોણુ બચ્યું છે, ભલે રક કે હોય મહારાયા,
સંધ્યાના જેવા રંગ સોનેરી, વધ્યાને લાડ લડાયા;
જોખનને તન ધન તેવા સમજવા, પાણીમાંના પડછાયા.

(૨૭) અરૂણોદય — ૦ —

તમે જો જો ન વાયદા વીતાવજો,
પીયુ પહેલી પેસેન્દમાં આવજો;
હર તોસથી સ્વાગત શોભાવજો—પીયુ.

મિસ્કની કીનાર ઢોધક વાયલ આછેરા,
 કોધક નવા નાટક ના અચ્છા ઓપેરા
 થોડા હેન્ડપીલ હેરઓધલના લાવજેરે—પીયુ
 એક હારમોન્યન પેરીસનુ લાવજેરે,
 આવવાનો તાર મને આગળથી આપજેરે,
 તમે સામા રટેશન પર સીધાવજે—પીયુ

(૨૮) લીલાવતી — ૦—

અરજી સાબજોને સરકાર મુજને માહતી નથી ધરનાર (એ ટેક.)
 અગીયાર વાગે ઉધમાથી ઉડી, તરત તડકે જાય,
 દાતણ ક્યાં મિના મોગરીને મુળા ખોળામા લઇને ખાય.—અ.
 વાક્ર ચુક ખોલી વઢવુ ને રડવુ, પુઅડ રાડને રોજ,
 ધરમાથી જોળ ધી ચોરી ખાવાની, ખોટી પડી છે ખોજ.—અ.
 પાડા પાડોશીને ડોચી ડોસાથી, લડી ચુકી લાખવાર,
 પોતાના બાળકને નિત્ય બાપુડે, ભારે મને પણ ભાર.—અ.
 રાખના ઢગલામા ફેરા પડ્યા જેવુ, રાડના મોઢાનુ રૂપ,
 ભુત ભડકામણી ભારે કુભારજી, ભડકી મર છુરે ભુપ.—અ.
 મુગરીના માળા સરખુ છે માથુ, વેત વેત લામા વાળ,
 ખણ્ણતા જીવોના ટોકળા ખેરવે, પરસેવાની પડનાળ.—અ.
 હોળી દીવાળીએ ન્હાવાનો નેમ છે, વડી ચતુર છે વહુ,
 અગે ઓવરાળાને લુગડામા લીખો, મારવાડ કેરી મઢિ.—અ.

(૨૯) સંગીત લીલાવતી — ૦—

લાજ છોડી છેક તે છેકલ છોકરા, આપની તે આખરના કાકરા કર્યા.
 આવી છે દીવાળી હોળી હાથિમા બજે, જઈ છુ વહુને
 તેડવા પણ દાંડો રોડ વળે. લા.

સે-સાસરામા જાણે છે જમાઇને સહુ, માટે નહિ મોકલે વેવાઇ તો વહુ લા-
સ-કરવાને વીવેક લોક લાજથી જવુ
જે-ગાડી જેડી લાજ્યો ખોટી કયા સુધી થવુ

(૩૦) પૃથ્વી પુત્ર. — (૦) —

માળ માતીડાની મોઢી મગાવજો,
કથ કોડીલા કંઠે પહેરાવજો
ચોળી કુસુમી રંગે રંગાવજો,
સાડી સુદર શરીરે સોઢાવજો
હોસિલા હીરાની બગડી બનાવજો
કામળ કર કુંદનને કકણે દીપાવજો,
હાર હીરા માણિકે મક્કવજો — માળ
નીલ મીષ્ટ ભોજનીયા ભાવે જમાડજો,
આછા આછા પુલડાની વેણી મુઠાવજો.
સદન વિનયીની જ્યોતે સોઢાવજો,
મીઠાં બેબનનાં બાળુ ખવરાવજો — માળ

(૩૧) વીરકુણ્ડાલ — ૦ —

હુ ખાપરો તુ કોડીયો જેડી વીંઝિ સાપની.
મીઠા ડોસીને પૂછયુ છે? બુદ્ધિ કોઈના આપની?
કાયદો પૂછી શકે નહિ એવી વિદ્યા આપણી,
કાયદેથી બોલી કરવુ છે બુદ્ધિ કોઈના આપની?
માથાએ મુડી મૂર્ખના પહેરાવવી ટોપી માપની,
કહેવુ અમે શુ જાણીયે છે બુદ્ધિ કોઈના આપની?
પોડેલા સહુ સસાર અહીં પરવા કરે ના પાપની,
શ્રીકૃષ્ણ ગીતામાં કહી ગયા છે બુદ્ધિ કોઈના આપની?

(૩૨) વીર કેશરી. —(૦)—

આપ પાપડવાડીમા પધારજો હેરીલાલ,
 મદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી ઘરની ફૂકાન છે.
 રગરગીલા ચાલ મારી પાડેસમા તુલસી ક્યારાનું નિશાન છે.
 છળમા! તુલસીના ઝાડનું નિશાન છે—હેરીલાલ
 અખડ ને અભગ આજ સાજ પહેલા પધારજો
 હડતાવાળાનું તોફાન છે, જ્યા હડતાળવાળાનું તોફાન છે—હેરીલાલ.
 જોખમ ભરેલું કામ પુરી પચાત છે, ધાસ્તી છે! આફતમાં
 જન છે, મારા બાપ ધાસ્તી છે—હેરીલાલ.

(૩૩) બલિરાજ. —(૦)—

આનંદ મગળ ગાઓ, પરણ્યાની ભેશુ દહાવો,
 મારી વેવણુ રસીક્ષી જોડી શામશે
 નિરખી કન્યા કહેશે, મુખ જોષ તાકી રહેશે—મારી.
 વાહ દીક મળ્યું છે ટાણુ, એક લુલુ ને બીજું કાણુ.
 મળી વેવાધને વેવાણુ, ફેરા ફેરાવોને ઝટ—આનંદ.
 ફડકિયા તમે જોશે, હોળીને દહાડે રોશે;
 કેવી જન જોડી હુ આવું, દુનિયામા ડોકો વાગશે—આનંદ.
 તડાકીયા કહું તમને, અતિ ઉમેદ મનમા અમને,
 વાગ વગડાવું જો જો, ફરથરામનો ફડાકો—આનંદ.

(૩૪) ભરથરી —રાગ સ્મિયાનો કનારો—

તારણી તુનથી નથીરે જુદાઈ, શશીવદની મુખ પાસુ હુ આહી,
 વદન મનોહર તાર લલિતા, સૌરભ અગ જધન મુખદાઈ—તારણી.
 બ્રહ્મી વિક્રમ સ્મિત અતિ વિભ્રમ, નિરખી પ્રિયા ભૂલુ સરવેરે કાંઈ,
 ત્રણમેનેસાઠ લાગી તુનનેરે ચાહું, તુનવિણુ મુજ કાણુ કલ્પ સમન્વિત

(૩૫) બિહ્વમંગળ ઉર્ફે સુરદાસ -રાગ લલન-

વિષય વાત મમ તાત તણને, કૃષ્ણ લલન તુ કરવા દે.
અધમપણને અલગ રાખી, ભડાર ભકિતના ભરવા દે,
નરવર નામનુ નામ મળ્યુ છે. નો ભવસાગર તરવા દે !
નાશવત નર નામ છોડીને, અક્ષય વરને વરવા દે-વિષય.

(૩૬) મહાધૈતા કાદમ્બરી. — • —

માલીકના બાળક સૌ, માલીક સૌના શ્રી જગનાથ (૨)
કર્તા હર્તા સૃષ્ટિના સૌ બાળ એને હાથ—
રૂણાનું બધે આવી મળતુ, ખાણુ નવ કોઈનાથી ખળતુ.
જગત માત્ર તેને આધીન છે, અનાથના જે નાથ,
નહિ પીડ આ પોતા તણે, પોતાનુ કઈ ના જાણુવુ,
સૌએ શુભાશુભ કર્મને પોતા તણજ પ્રમાણુવુ-જગત.

(૩૭) બોલતો કાગળ. —(૦—)

૨ગી, આ દુન્યા નારગીએ, ૨ગી, તે ૨ગી બેરગી, દુન્યાદોરગી .૨ગી.
સાગર પાણી શીતળમા, વડવાનળ તેના તળમા, આગને પાણી બન્યા સગી(૩)
આ, આજે અગી મનાતા, કાલે ભુજગી માતા

કોણુ ભુજગી કોણુ અગી ..૨ગી ..

વાયુ જે દીપક હારે. આગને એજ વધારે
પ્રભુની પ્રભુતા દોરગી ૨ગી આ દુનીયા .

(૩૮) શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર —(૦)—

કરી ચણઈ ચાહ દેવીએ આવી હિંદુસ્તાન વિષે,
ચંકાળી પ્યાલાનો રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે.
શૂદ્રે કર્યે ગામગામડે, એક ચોટે ગેટા કરી,

હિંદુસ્તાનને ખુબ હકાબ્યો કદી નામ લે નહીં ફરી
અધરામૃતનુ પાન કરાવી નપુશક નિર્માલ્ય કરે,
બલભલાને ભકત બનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નબરે

(૩૯) સ્નેહલતા —(૦)—

દયા દીલમા દીનની દાઝે દેખી દીનને દેતા દાન,
ધીર ધરીને ધર્મ ધારતા ધન્ય ધરા માહી ધનવાન
ટેલીઆ ભટની ટેલ છે, દાતારને મન સહેલ છે.
સત સરીતા સમીર મેવ તો, સદા કરતા પર ઉપકાર
પ્રીત ધરી પરમાર્થ કરતા, ધરતા ઉરમા નહીં અહકાર,
ટેલીઆ ભટની ટેલ છે દાતારને મન સહેલ છે.

—સમાપ્ત.—

હમારી પ્રસિદ્ધ કરેલી બુકેમાં થોડે શેઠાણે બહોળો ભાલ
મેળવવો હોય તો જરૂર પ્રસિદ્ધ કર્તાને સરનામે
મળે અથવા લખે

ગામમાં અથવા પરગામમાં ફેરીફરી વેચનારાઓને
ભરપુર કમીશન બેહુલ ઓછા ભાવ

હમારી બુકેના ઓજન્ટો.

પટેલ મુળચંદ મોરલીધર — ડકર વિઠ્ઠલ દેવરાજ.
ડકર આણુદજી ગોપાળદાસ — મહેતા નાનજી કચરા.
અને નગીનદાસ હરજીવનદાસ.

પત્ર વહેવાર માટે પાછળ પુઠાપર સરનામું જુવો.

સુંદર સફાઈદાર કામ

અને

કળાપુર્ણ કામ કરવામાં

છાપખાનાના ધધાનો બહોળો અનુભવ મેળવી
આજકાલ લાખા વખતથી સુરત જીલ્લામાં
જાણીતું થયેલું

ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયકનું
શ્રી અનાવિલ બંધુ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,
આજે ઘેર ઘેર જાણીતું છે.

કારા કે

નાનું ચા મોટું દરેક કામ પોતાની સપુર્ણ દેખરેખ નીચે
તૈયાર કરી આહકને સતોષ આપે છે

ઠેકાણું—અનાવિલ લોજની બાજુમાં
બરાનપુરી ભાગળ—સુરત.

સાવધાન

પારકાભાણીનાં, રશેભાજનોને બેધ વીના અપદ્ધા

પરાધ વસ્તુપર તરાપ મારવાની આનહતિ રાખવી

અકાલોથી સાવધાન રહેવા ઈચ્છતા હો, તો-મોહમયીમાથી ત્રણ દેવપુત્રો તાલેવતી પુણ્યા બાધી ઉચાળા બરી છુટેલા “પતુણની પાપલીલા” પ્રગટ થાય છે. તે જરૂર ખરીદશો, કે જેમા-પોણીયાની પવતિ, હડીયાનો હકકવા, દુર્યોધનની દુષ્ટતા, શકુનીનો સડેલો સંસાર દોડીયાની દોડધામ, જુલખાનામાં જુસ્કા, સમીપાતની સ્થીતી, અદેખાધનો આતશ, નકલીયાતનો નમુનો. યી વિષયોથી ભરપૂર બુક થોડા વખતમા બહાર પડશે

તૈયાર છે. ~~■■■~~ તાકીદે મગાવો ~~■■■~~ તૈયાર છે.

સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧ થી ૫ સાથે ૮૦ પૃષ્ઠની માટી બુક ઉચા આટ થે રપર છાપેલું નુદર ગદ્યા કુબુ ન્હા ચતુર્ંગી દર્શણીક ચીત્ર-ચુ નામય પુ. છતાંકેમત માત્ર દશ આના.

- જાલતર મ, અથવા વાગતી વિજ્યા, ૦-૨-૦
- મલકાતી મોહીની, અથવા કૃષ્ણબસરી, ૦-૨-૦
- માસુકે સૂરત, ઉર્ફે ખજલે બુલબુલ, ૦-૨-૦
- મધુરી મેના, અથવા ખીડુ, બુલબુલ, ૦-૨-૦

ધીરે-ધીરે સીવાચ ઝીલ પુસ્તકો માટે પુછો, અથવા મામલો બુકો ખરીદી કમાતા બચાવા માટે જરૂર ધ્યાન રાખવો કાનલ કે હમણા, “વાદર નકલ” કગારાઓનો રાફડો ફાટેલો છે.

ઉપર લખેલી બુકો મલવાનુ ડેકાણ-મણીલાલ લાલસી કર અમલ ડેકાણ-સી એમ શાહ, બુકસેલર, રાજકોટનાવ-મુકેવ.

સુરત અનાવિલ દોગની બાબુમ, બરાનપુરી ભાગજ, લાલવાળી પાળમા આવેલા “શ્રી અનાવિલ બધુ” શ્રી પ્રેસમા ગોવિંદજી લાલભાઈ નાયકે બાપુ

